

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณีชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๖/๒๕๕๖

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีแพ่ง หมายเลขแดงที่ กค. ๕๕/๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐)

คดีสืบเนื่องมาจาก ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ฟ้อง นายพากเพียร วิริยะพันธุ์ ที่ ๑ นายรอบรู้ วิริยะพันธุ์ ที่ ๒ เป็นจำเลย ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ กค. ๕๕/๒๕๕๖ ในข้อหาผิดสัญญาค้ำประกันหนี้ที่อัตราดอกเบี้ย จำนวนทุนทรัพย์ ๒,๖๔๒,๒๐๗,๕๐๐.๕๔ บาท ได้ความตามฟ้องว่า

จำเลยทั้งสองได้ทำสัญญาค้ำประกัน การที่บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ได้มาทำสัญญา ทรัสต์รีซีท กับโจทก์ ระหว่างเดือนสิงหาคม ๒๕๓๕ ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๓๕ โดยบริษัท ธนบุรี ประกอบรถยนต์ จำกัด ได้สั่งซื้อรถยนต์และอะไหล่รถยนต์ยี่ห้อเบนซ์ จากบริษัท เมอร์ซิเดสเบนซ์ ผู้ผลิตในประเทศเยอรมันนี และบริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ได้ชำระราคารถยนต์และอะไหล่ รถยนต์ที่สั่งซื้อ โดยวิธีกู้ยืมเงินจากธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ เมื่อถึงกำหนดรับสินค้า ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ได้แจ้งให้บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ไปรับเอกสาร เพื่อออกสินค้าและชำระเงิน แต่ปรากฏว่า บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ไม่สามารถชำระเงิน กู้ให้ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ได้ บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด จึงได้ติดต่อธนาคาร โจทก์เพื่อขอกู้เงินไปชำระหนี้ โดยทำสัญญาทรัสต์รีซีท จำนวน ๕ ครั้ง พร้อมออกตั๋วสัญญาใช้เงิน มอบให้ไว้แก่โจทก์ โจทก์ตกลงให้บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ทำสัญญาทรัสต์รีซีท และโจทก์ ได้ชำระหนี้แทนบริษัทฯ แก่ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ไปครบถ้วนแล้ว

จำเลยทั้งสองได้ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ของบริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ดังนี้ ฉบับที่ ๑ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ ๑๘.๕๐ ต่อปี

ฉบับที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๑,๘๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ ๑๘.๕๐ ต่อปี

ฉบับที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๓๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี

ฉบับที่ ๔ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๒๓๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี

เมื่อตัวสัญญาใช้เงินทั้ง ๕ ฉบับถึงกำหนดชำระ ปรากฏว่าบริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่โจทก์ คงชำระเพียงดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ได้บางส่วนเท่านั้น รวมเป็นต้นเงิน และดอกเบี้ยที่ค้างชำระจำนวน ๒,๖๔๒,๒๐๗,๕๐๐.๕๔ บาท โจทก์ได้มอบอำนาจให้ทนายความ มีหนังสือแจ้งให้บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด และจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ ชำระหนี้แล้ว แต่บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด และจำเลยทั้งสองเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ตามสัญญาแต่อย่างใด

จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธคำฟ้องของโจทก์ว่า ผู้รับมอบอำนาจฟ้องคดีของโจทก์ไม่มีอำนาจ ดำเนินคดี การกู้เงินระหว่างบริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด กับธนาคารโจทก์ มิได้ทำเป็นหนังสือ โจทก์ไม่สามารถฟ้องบังคับคดีได้ จำเลยทั้งสองจึงไม่จำต้องรับผิดชอบโจทก์ บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ไม่มีความผูกพันตามกฎหมายที่จะต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามสัญญาทรีดรีซีท เพราะมิได้รับเงินกู้ ตามสัญญาทรีดรีซีทจากโจทก์ ดังนั้นโจทก์จึงไม่สามารถใช้สิทธิเรียกร้องให้บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินได้ โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องต่อจำเลยทั้งสองด้วย โจทก์ใช้อัตรา แลกเปลี่ยนและใช้อัตราดอกเบี้ยในการคิดคำนวณไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การโดยเพิ่มข้อความว่า “การที่โจทก์ไม่ดำเนินคดีกับบริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ด้วยนั้น เพราะเป็นไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ซึ่งมีความหมายว่า ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้ ที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการหรือให้ศาลงดการพิจารณาไว้เฉพาะลูกหนี้ที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ ฟื้นฟูกิจการ แต่ไม่รวมถึงผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ซึ่งจำเลยเห็นว่า บทบัญญัติแห่งมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ กรณี จึงต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะนำมาใช้บังคับไม่ได้ โดยจำเลยจะได้ขอให้ศาลนี้เสนอเรื่อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญได้ทำการพิจารณาวินิจฉัย

ต่อมาวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยทั้งสองได้ยื่นคำร้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ฉบับที่แก้ไข

(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๐ และขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งความเห็นตามทางการให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย โดยอ้างว่า มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญบัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” ซึ่งมีความหมายว่าลูกหนี้และผู้ค้าประกันซึ่งต้องรับผิดชอบในมูลหนี้เดียวกันและในคดีเดียวกันย่อมต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอกันในกฎหมาย และต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน แต่บทบัญญัติของมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) บัญญัติให้ศาลงดการพิจารณาคดีในส่วนของลูกหนี้ แต่ไม่ได้ให้งดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้ค้าประกัน ย่อมถือไม่ได้ว่าบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ความคุ้มครองลูกหนี้และผู้ค้าประกันเท่าเทียมกัน เนื่องจากผู้ค้าประกันเป็นเพียงบุคคลที่สมัครใจเข้ารับผิดชอบชดใช้เงินแทนเมื่อลูกหนี้ที่ตนค้าประกันในจำนวนหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่ต่อโจทก์แต่ไม่เกินวงเงินค้าประกัน หากการพิจารณาคดีในส่วนของลูกหนี้ต้องงดไป โดยที่ไม่งดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้ค้าประกันด้วย ผู้ค้าประกันก็จะต้องชดใช้หนี้ที่ตนค้าประกันตามคำพิพากษาต่างๆ ที่ลูกหนี้เป็นผู้รับผิดชอบต่อโจทก์โดยตรง แต่เมื่อการพิจารณาคดีในส่วนของลูกหนี้งดไปโดยที่ไม่งดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้ค้าประกันด้วย ผู้ค้าประกันกลับกลายเป็นผู้รับผิดชอบก่อนที่ลูกหนี้จะต้องรับผิดชอบ ศาลก็จะพิพากษาให้ผู้ค้าประกันชำระหนี้ โดยที่ไม่พิพากษาให้ลูกหนี้ชำระหนี้ด้วย ซึ่งผู้ค้าประกันอาจต้องรับผิดชอบยิ่งไปกว่าลูกหนี้ชั้นต้นที่ขอฟื้นฟูกิจการ ผู้ค้าประกันที่ได้ชำระหนี้ให้โจทก์แทนลูกหนี้ไปตามคำพิพากษาก็ไม่อาจไถ่เบีย้อาเงินคืนจากลูกหนี้ได้ ผลร้ายก็จะตกแก่ผู้ค้าประกัน ด้วยเหตุเพราะพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ไม่ได้บัญญัติให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๐ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” ความเป็นลูกหนี้และผู้ค้าประกันถือว่าเป็นความแตกต่างในเรื่อง “สถานะของบุคคล” ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวนี้ เมื่อบทบัญญัติของมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ของพระราชบัญญัติล้มละลายฯ บัญญัติให้งดการพิจารณาในส่วนของลูกหนี้ในคดีเดียวกันอันเกิดจากมูลหนี้เดียวกัน ย่อมถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติเพราะบุคคลหนึ่งในสถานะที่เป็นลูกหนี้ได้รับการปฏิบัติโดยการงดพิจารณาในคดีที่ตนถูกฟ้อง แต่อีกบุคคลหนึ่งในสถานะที่เป็นผู้ค้าประกัน ในคดีเดียวกันอันเกิดจากมูลหนี้เดียวกันไม่ได้รับการปฏิบัติโดยการงดการพิจารณาคดีในทำนองเดียวกัน การปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคกันนี้ต้องห้ามตามบทบัญญัติ

ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ของพระราชบัญญัติล้มละลายฯ จึงต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ เพราะขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคสาม จึงจะนำมาใช้บังคับคดีมิได้

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เห็นว่า คำโต้แย้งของจำเลยทั้งสอง เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรม ส่งความเห็นดังกล่าวตามทางการเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

คดีนี้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ฉบับที่แก้ไข (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ไม่ปรากฏว่าศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางจะใช้บทบัญญัตินี้บังคับแก่คดี เพราะคดีนี้โจทก์มิได้ฟ้องลูกหนี้ชั้นต้น คือ บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด เป็นจำเลยในคดี คงฟ้องเฉพาะจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นผู้ค้าประกัน ซึ่งศาลต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดคดีตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เนื่องจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของบริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ก่อนที่โจทก์จะฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ จึงเป็นกรณีที่โจทก์ไม่ได้ดำเนินการขอต่อผู้ร้องตามพระราชบัญญัติล้มละลายและศาลมิได้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) มาใช้บังคับแก่ผู้ร้อง กรณีตามคำร้องไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และ ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษา คดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ทำคำวินิจฉัยมีความเห็นเช่นเดียวกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง เช่นเดียวกัน

นายปรีชา เถลิมาณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ